

S.O.S.

Skrifter om Samtalegrammatik

Årgang 1, nr. 1

Om konstruktionen *så en Ni* i danske samtaler

Henriette Folkmann Pedersen

Skifter om Samtalegrammatik 1: 1

2014

ISSN 2445-7256

Skifter om Samtalegrammatik (SoS) er en serie arbejdspapirer om sam-talegrammatik som udgives af forskergruppen *DanTIN* ("Danish talk-in-interaction"). *DanTIN* består af studerende og forskere fra og omkring Lingvistik på Aarhus Universitet. *DanTIN* bestyrer hjemmesiden *samtale-grammatik.dk*. Udgivelserne i *Skifter om Samtalegrammatik* er arbejds-papirer, studenteropgaver, rapporter og andet som beskriver og analyserer samtalegrammatiske fænomener.

Skifter om Samtalegrammatik er ikke fagfællebedømt, men en redak-tionsgruppe under *DanTIN* har vurderet udgivelserne i SoS fortjener at komme til offentlighedens kendskab. I nogle tilfælde er der tale om æld-re skrifter, som *DanTIN* har fået lov af forfatterne til at udgive. I andre til-fælde er skrifterne lavet til SoS. *Skifter om Samtalegrammatik* kan frit de-les med angivelse af forfatter, årstal samt tidsskriftets navn og nummer.

DanTIN udgiver også fagfællebedømte artikler. Du kan se mere om vores udgivelser, projekter og resultater på *samtalegrammatik.dk*, og her kan du også se hvordan du kommer i kontakt med os.

Billedet til forsiden er taget af Sancho McCann. Nicholas Mikkelsen har omredigeret det.

Redaktionsgruppen for dette nummer består af: Rasmus Puggaard og Kasper Fyhn Jacobsen

Om konstruktionen *sån en N* i danske samtaler

af HENRIETTE FOLKMANN PEDERSEN

1 Indledning

Denne artikel er et bidrag til forskningsprojektet DanTIN (*Danish Talkin-Interaction*), ledet af Jakob Steensig ved Lingvistik, Aarhus Universitet. Siden projektets start i 2009 har visionen været at fremme forståelsen for og anerkendelsen af talesproget som et sprog med sine egne grammatiske systemer (se Steensig 2013). Med konversationsanalysen som redskab og naturligt forekommende hverdagsinteraktion som data undersøger projektet (sam)talegrammatiske fænomener, der adskiller sig fra skriftsproget.

Tidligere har bl.a. Brøcker et al. (2012) dokumenteret, at der er en uoverensstemmelse mellem, hvad der er grammatisk acceptabelt i tale og på skrift. Det er derfor uhensigtsmæssigt, at de fleste deskriptivt baserede grammatikker (f.eks. Hansen & Heltoft 2011) stort set ikke inddrager talesprogsfænomener. Som modsvar hertil ønsker DanTINgruppen at sammensætte en grammatik over det danske talesprog på hjemmesiden www.samtalegrammatik.dk, som åbner i september 2013. Siden fungerer som en *open source*-side, hvor andre interesserede løbende har mulighed for at bidrage (Steensig 2013:4).

Denne artikel undersøger et af disse særlige talesprogsfænomener: *Sådan* (udtalt *sån*) som prædeterminator i nominalsyntagmer (jf. Jensen 2013a:12), dvs. konstruktionerne *sån en N*, hvor N står for nominal. Ordet *sådan* er tidligere blevet undersøgt i omfattende grad af Jensen (2000; 2013a-b), men ikke ud fra et konversationsanalytisk perspektiv.

I dansk skriftsproglig grammatik henviser *sådan* i nominalsyntagmer typisk anaforisk til en referentiel størrelse i den forudgående kontekst (Jensen 2000:45). Eks. (1) og (2) fra KorpusDK illustrerer denne skriftsproglige, anaforiske brug:

- (1) *USAs Kongres forbyder præsident Bush at gå i krig for Kuwait, medmindre USA bliver provokeret. Resultatet af **en sådan beslutning** vil forstærke krigstruslen i [...] Mellemøsten.*
- (2) *De lægger nu sag an mod Københavns kommune. Men **sådan en sag** kan let tage flere år[.]*

Som det ses, er der to forskellige formater med *sådan* på skrift: *en sådan N* (1) og *sådan en N* (2). Selvom formen altså er forskellig, er den anaforiske funktion den samme. I talesprog henviser det tilsvarende *sån* derimod ikke altid anaforisk til noget i konteksten, hvilket eks. (3) fra Samtalebanken¹ illustrerer. Her taler Bolette (BO) om sine løbesko i både linje 1 og 5, så *sån* i "sån en løbetest" kan ikke være anaforisk i L3:

(3) [AULing:Nike:23-28 (telefon)]

- 1 BO: amen jeg har stadigvæk øh de der løbesko jeg købte
der i sommers↗
- 2 (0.2)
- 3 BO: > øh:: jeg fik faktisk lavet **sån en løbetest** på:
nike convention→
- 4 (0.4)
- 5 BO: å de sagde at de var okay: (.) mine løbesko det
var ikk derfor jeg
- 6 BO: fik ondt i knæet↘

Når *sån* som i (3) altså ikke henviser til en sproglig størrelse, som modtageren kan identificere i konteksten eller situationen, må ordet i stedet henvise til noget fælleskendt *uden for* diskursen. Hvorfor gør taleren dette? Hvilken interaktionel funktion har det i samtalen?

Min hypotese er, at talesprogskonstruktionen *sån en N* appellerer til formodet fælles viden mellem samtaledeltagerne, fordi den refererer til en allerede etableret referenttype uden for diskursen.

¹ Alle eksempler er retransskriberet efter Samtalebankens konventioner (se referencelisten).

Sån en N inviterer modtageren til at udvise *alignment* (Stivers 2008) ved at bekræfte sin epistemiske adgang til referenten (jf. *epistemic access*, Stivers, Mondada & Steensig 2011).

I *afsnit 2* starter jeg med kort at redegøre for mit fænomen ud fra tidligere undersøgelser om *sådan* (Jensen 2000; 2013a-b). Efter at have præsenteret mine data og den konversationsanalytiske metode (*afsnit 3*), analyserer jeg en række autentiske dataeksempler med *sån en N* konstruktioner (*afsnit 4*). I overensstemmelse med min hypotese fokuserer jeg i analysen på samtalens epistemiske forhold og modtagerdesign ud fra bl.a. Asmuß (2011), Sacks & Schegloff (1979) og Himmelmann (1996). Dette fører til en diskussion af *sån en N*s funktion i et mere diskursanalytisk perspektiv (*afsnit 5*), inden artiklen afsluttes med en konklusion i *afsnit 6*.

2 Om fænomenet *så(da)n en N*: Skopusforskelle i skrift og tale

En af udfordringerne ved at arbejde med et ord som *sådan* er, at det er stærkt polysemisk. Den Danske Ordbog opstiller eksempelvis 11 forskellige slags betydninger og brug af *sådan* både i skrift og tale.

Ordet skifter ordklasse afhængigt af konteksten og kommunikationssituationen og kan således både fungere som adjektiv (eks. (1)), adverbium (*jeg havde sådan en god dag*) og interjektion (*sådan!*). Herudover kan *sådan* bruges som demonstrativt pronomen (eks. (2)), hvilket fremhæver ordets henvisende funktion (Himmelmann 1996; Jensen 2013a). Det er denne sidstnævnte klassifikation, der også gælder for *sån* i *sån en N*.

En væsentlig strukturel forskel mellem *så(da)n en N* i tale og skrift omhandler *sådan*'s skopus (Jensen 2000:58). I formelt skriftsprog som i eks. (1) er *sådan* placeret som beskrivende adjektiv *inde* i nominalsyntagmet (*en sådan N*) og kan bøjes (*et sådant vejr, nogle sådanne tiltag*). Her har *sådan* kun skopus over nominalet. I talesprog placeres *sådan* derimod *uden* for nominalsyntagmet som prædeterminator (Jensen 2013a:12) eller rammeled/identifikator (Hansen & Heltoft 2011:535) og har således skopus over hele det efterfølgende nominalsyntagme. Her fungerer *sån* ikke som adjektiv og kan derfor ikke bøjes.

Disse skopusforskelle har gennem tiden været medvirkende til, at *sådan* har udviklet sig forskelligt i dansk tale- og skriftsprog (jf. Jensen 2000).

Endeligt er der spørgsmålet om, hvorvidt en konstellation som *sån en N* skal betragtes som tre selvstændige ord (et demonstrativt

pronomen, en ubestemt artikel og et nominal), eller om det er en fast sproglig konstruktion. Som jeg vil vise i min analyse, har *sån en N* en interaktiv funktion i samtalen og bør derfor efter min mening betragtes som en konstruktion, der "gør" noget i kraft af dets opbygning (jf. Goldberg 2006; Fischer 2010).

3 Data og metode

I min analyse bruger jeg data fra Samtalebanken, en offentlig database med over 20 telefon- og videosamtaler. Disse viser naturligt forekommende hverdagsinteraktion i privaten i den forstand, at de ikke er blevet iscenesat eller manipuleret. Jeg har fundet i alt 46 tilfælde af mit fænomen, som udgør min såkaldte eksempelsamling (Steensig 2010). Heriblandt er der også eksempler, hvor den ubestemte artikel er *et*, *nogen* og *noget*. Jeg medtager dog også disse, da jeg mener, de alle har samme interaktionelle funktion.

Som metode bruger jeg konversationsanalysen, der har til formål at identificere og forstå strukturen i social sinteraktion, se f.eks. Hutchby & Wooffitt (2008). Af almene etiske grunde er alle person- og stednavne, der kan føre til identifikation, blevet anonymiseret, og eksemplerne er blevet retransskriberet.

4 Analyse af *sån en N* som en epistemisk ressource

I overensstemmelse med min hypotese fokuserer jeg især på samtaleens epistemiske forhold ud fra bl.a. Asmuß (2011) og Himmelmann (1996). Eftersom *sån en N* omhandler modtagerens formodede viden, fremstår dets funktion tydeligst i samtaler med to (evt. tre) deltagere (jf. Asmuß 2011:212). Derfor har jeg valgt kun at vise eksempler fra sådanne samtaler i selve analysen, selvom mine resultater er baseret på en undersøgelse af alle 46 tilfælde af mit fænomen. Bortset fra et par enkelte afvigelser virker der til at være en klar tendens i brugen af *sån en N* i dansk talesprog.

Jeg starter med at beskrive *sån en N*-turens lingvistiske design for at definere fænomenet. Hernæst (*afsnit 4.2*) analyserer jeg, hvad den præfererede næste handling efter *sån en N* er og undersøger så, hvad der sker, hvis denne handling ikke kommer, eller hvis taleren forudser potentielle problemer i samtalen (*afsnit 4.3*). Til sidst kommenterer jeg kort brugen af gestik sammen med *sån en N*-turen (*afsnit 4.4*).

4.1 Turdesign

I dette afsnit beskriver jeg, hvordan turen med *sån en N* er designet ud fra tre sproglige parametre: Prosodi, syntaks og pragmatik. Der virker til at være nogle entydige mønstre inden for disse parametre, hvilket understøtter, at der er tale om en fast konstruktion i talesproget. Eks. (4) herunder illustrerer den typiske brug af *sån en N*. To ældre damer, Asta (AST) og Lis (LIS), taler om en episode, LIS har oplevet på motorvejen, hvor trafikken gled langsomt pga. to biler, der holdt imod kørselsretningen. Dette spørger AST ind til i linje 1, og i linje 9 introducerer LIS så en ny referent, en kranvogn, med *sån en N*:

(3) [Samtalebank:Samfundskrise:690-708 (ansigt-til-ansigt)]

- 01 AST: men havde det været glat↗
 02 (0.4)
 03 LIS: næ det ha- .hhh namen det ku have været
 spøgelsesbilister→
 04 (0.9)
 05 LIS: det- bilerne de var helt intakte→
 06 (0.4)
 07 AST: °nå°↗
 08 (0.4)
 09 LIS: > .hhhh {å så holdt der **sån en kranvogn** der→
 10 Vis: {((LIS former kranvognen med en rund bevægelse
 med hænderne))}
 11 (0.3)
 12 AST: °ja:°→
 13 LIS: men de holdt ude i midterrabbatten↘
 14 (.)
 15 AST: ja: →
 16 LIS: der var overhovedet ikk nogen vejbaner spærret
 17 eller °no°get som helst→
 18 (0.7)
 19 AST: men det var så falckbilen der (0.4) gjorde at der
 blev en prop
 20 (0.8)
 21 LIS: jamen det var jo bare fordi folk de kørte
 langsomt→=

4.1.1 Prosodisk design. Sammenlignes udtalen af *sån* i linje 9 med det skriftsproglige *sådan*, er det klart, at udtalen er kraftigt reduceret. På skrift angiver Den Danske Ordbog udtalen til at være

[ˈsɒdən] eller [ˈsɒnʔən], altså med to stavelser og tryk. Tale-sprogligt *sån* som i linje 9 indeholder imidlertid kun én kort og tryksvag stavelse [sån], der også nogle gange blot udtales [sn] (se

Jensen 2013b). *Sån* bliver også trukket så meget sammen med den efterfølgende artikel, at det kan være vanskeligt at afgøre, hvor *sån* slutter, og *en* starter.

At *sån en* altså er umarkeret rent prosodisk, støtter min antagelse om, at der er tale om en fast konstruktion i dansk talesprog. I stedet ligger trykket altid på kerneleddet² i det efterfølgende nominal, her "krænvogn". Samtidigt siger denne trykfordeling i *sån en N* noget om informationsstrukturen i ytringen, fordi tryk er med til at markere fokus (Jensen 2012:132, Brown & Yule 1983:156). At der aldrig er tryk på hverken *sån* eller artiklen indikerer, at disse ikke er i fokus og heller ikke udfører deres normale funktioner: *Sån* er ikke konteksthenviseende eller adjektivisk (jf. afsnit 2), og artiklen *en* har ikke sin klassiske specificerende funktion i forhold til genus og numerus. Det, der i stedet er i fokus, er den nye trykstærke referent, N.

4.1.2 Syntaktisk design. I forhold til skriftsproget er der også en signifikant syntaktisk forskel på brugen af *sån en N*. Som vi så i (1) og (2) ovenfor, virker hhv. *en sådan N* og *sådan en N* til altid at være placeret i sætningens forfelt (Christensen & Christensen 2006), dvs. før det finitte verbal. Den syntaktisk centrale placering er med til at understrege, at *sådan* i skriftsproget er tættere semantisk forbundet til den forrige sætning pga. ordets anaforiske funktion.

Som linje 9 ("å så holdt der *sån en krænvogn* der") i (4) illustrerer, forholder det sig dog i alle mine eksempler anderledes i talesproget: Her står *sån en N* systematisk til sidst i ytringen svarende til helsætningsskemaets slutfelt, hvilket afspejler konstruktionens semantiske løsreathed fra den forudgående diskurs. Herudover er der også en klar tendens til, at taleren holder en (længere) pause lige efter *sån en N*-turen, hvilket demonstrerer talerens forståelse af, at turen nu er afsluttet, og at der er overgangsrelevans (Schegloff & Sacks 1973:293).

Sån en N-turen kan tilmed være ledsaget af tøve- og reparationmarkører såsom turinterne pauser, genstart, lydforlængelse eller "øh". Jeg har 14 tilfælde med tøven inde i selve *sån en N*-konstruktionen. I alle tilfældene er tøvemarkøren placeret lige inden N, eller mens den udtales (især ved sammensatte substan-

² Den generelle trykregel virker til at være, at det er det nye element i nominalet, der får tryk, som f.eks. i (5) nedenfor, hvor trykket ligger på adjektivet "helt" ("sån nogen helt almindelige H å M tee-shirts"), fordi nominalet ikke er nyt.

tiver), dvs. når taleren leder efter det rigtige ord for referenten (Brøcker et al. 2012:26-31). Dette indikerer, at *sån en N* også er forbundet med ordsøgning, måske pga. Referentens uspecifikke karakter (jf. afsnit 4.1.3).

4.1.3 Pragmatisk design. Som nævnt, henviser *sån* ikke til en lingvistisk størrelse i konteksten, men i deltagernes formodede fælles baggrundsviden. Himmelmann (1996:230) kalder denne brug af demonstrativer *recognitional use*, som han definerer således: "*The in-tended referent is to be identified via specific shared knowledge rather than through situational clues or reference to preceding segments of the ongoing discourse*". Ved at bruge *sån en N* synliggør taleren altså en formodning om, at modtageren har epistemisk adgang til referenten.

En anden pragmatisk egenskab, der gør sig gældende for samtlige *sån en N*-ture, er, at referenten ikke er blevet nævnt tidligere i samtalen. I (4) (delvist gengivet herunder) handler den forudgående samtale om bilerne i midterrabbatten, se linje 5. Kranvognen har ikke været nævnt før. *Sån en* bruges derfor til at udføre *first mentions* af N (Himmelmann 1996:236), som regel i fortællinger:

(4) [Samtalebank:Samfundskrise:695-706 (ansigt-til-ansigt)]

05 LIS: det- bilerne de var helt intakte→
 06 (0.4)
 07 AST: °nå°↗
 08 (0.4)
 09 LIS: > ·hhhh {å så holdt der **sån en kranvogn** der→
 10 Vis: {((LIS former kranvognen med en rund bevægelse med hænderne))}
 11 (0.3)
 12 AST: °ja:°→
 13 LIS: men de holdt ude i midterrabbatten\
 14 (.)
 15 AST: ja: →
 16 LIS: der var overhovedet ikk nogen vejbaner spærret
 17 eller °no°get som helst→
 18 (0.7)
 19 AST: men det var så falckbilen der (0.4) gjorde at der blev en prop
 20 (0.8)
 21 LIS: jamen det var jo bare fordi folk de kørte langsomt→=

At *sån en N* således er en måde at introducere referenter på, stemmer også fint overens med placeringen af konstruktionen til sidst i ytringen. Informationsstrukturelt er det nemlig normalt på denne plads, at en taler kan indføre nye referenter i en samtale (Togeby 1993:444-47; Brown & Yule 1983:169-79).

En tredje ting, der gør sig gældende i (4) og to andre af mine eksempler ((9) og (10)) er, at *sån en N*-turen kan være ledsaget af gestik. I linje 10 i (4) former Lis kranvognen med hænderne i en cirkulær bevægelse, mens hun udtaler "så en kranvogn". Hvilken funktion, gestikken har i samtalen, vender jeg tilbage til i *afsnit 4.4*.

Til sidst er det værd at bemærke, at AST i linje 19 bruger et andet ord, "*falckbilen*", for den referent, som LIS i linje 9 kaldte "*kranvogn*". Dette viser, at N ikke betegner en specifik, men uspecifik referent, der blot er et prototypisk eksemplar eller en type blandt en kategori af referenter. Kranvognens præcise udseende er ikke vigtigt for historien om motorvejskøen, hvilket AST viser med den sidste del af sin ytring i linje 19: Det vigtige er ikke, om der er tale om en kranvogn eller falckbil, men at det er en stor bil (jf. gestikken i linje 10), der kan blokere trafikken.

4.2 Så en N kalder på bekræftelse

I dette afsnit vender jeg blikket mod den interaktion, der følger umiddelbart efter *sån en N*-turen for at undersøge konstruktionens konditionelle relevans (Schegloff 1968): Hvilken næste handling gør *sån en N* relevant i samtalen? Hertil bruger jeg metoden *next turn proof procedure*, der siger, at den næste tur viser talerens forståelse af den forrige tur (Sacks, Schegloff & Jefferson 1974:728-9).

Eftersom *sån* henviser til en referenttype uden for samtalen, er der, selvom taleren ikke forventer det, potentiel risiko for, at modtageren ikke kan genkende referenten. Derfor fungerer *sån en N*-turen som en invitation til modtageren om at bekræfte sin epistemiske adgang med et nik eller, som oftest, en bekræftelsesmarkør (jf. *acknowledgement token*, Jefferson 1984), f.eks. *ja*, *mmm* eller *nå*. Disse små ord gør ikke noget forsøg på at overtage turen (Heritage 2007:267). Eks. (5) herunder viser, at bekræftelse efter *sån en N* er det forventelige: Bolette (BO) har lige fortalt sin mor, at hun har fået et fint læs genbrugstøj fra en veninde, hvilket mor udtrykker sin glæde over i linje 1. Herefter (linje 2-9) fortæller BO, hvad læsset indeholder og bruger *sån (nog)en Ni* i linje 4:

(5) [Samtalebank:Bilen:92-105 (telefon)]

01 MOR: det lyder da dejligt
 02 BO: ·hhh der nogen skj_o:rter å der nogen tee-shirts\
 03 (0.5)
 04 BO: der sån nogen [helt] almindelige H å M tee-shirts\
 05 MOR: [jaʔ]
 06 (0.7)
 07 MOR: > ↑mmm\
 08 BO: å så er der sån lidt tasker=jeg tænkte Carla hun
 09 ku få nogen af de der skøre tasker der var med\
 10 (0.5)

Mor bekræfter i både linje 5 og 7. "Ja'et" i linje 5 er dog en forsinket respons på introduktionen af tee-shirts fra linje 2. Mors manglende bekræftelse i pausen i linje 3 får BO til at uddybe "tee-shirts" i linje 4 med en *sån (nog)en N*-konstruktion. Bemærk, at der ikke længere er tryk på substantivet "*tee-shirts*" i linje 4, men på adjektivet "*helt*", fordi det nu er referentens kvalitet og ikke referenten selv, der er i fokus og har nyhedsværdi.

BO holder pause efter sin *sån*-tur i linje 4 og demonstrerer hermed en forventning om, at mor skal bekræfte. Hun giver mor plads til at udvise *alignment* (Stivers 2008) med aktiviteten. Eksemplet viser, at BO bruger *sån (nog)en N* som en ressource til aktivt at signalere, at noget viden forventes at være delt, og at mor altså burde bekræfte (jf. Asmuß 2011:213 om "*du ved*"). Bekræftelsen lader vente lidt på sig, men kommer i form af et "*mmm*" med jævn intonation i linje 7.

Hvad sker der så, hvis denne præfererede bekræftelse *ikke* finder sted? Det er faktisk i sådanne tilfælde, at et fænomens potentiale og konditionelle relevans synliggøres bedst. Som mit næste eksempel viser, ses taleren at orientere sig imod en manglende bekræftelse. Det er igen fra samtalen mellem AST og LIS, der nu taler om folk, der kører til den tyske grænse, køber billige dåseøl og sælger dem ulovligt videre herhjemme. I linje 1+4 betegner AST det som en lyssky måde at supplere sin indtægt på, inden hun i linje 11 drager en parallel til en ny referent "*sort (arbejde)*" med *sån noget N*. Da den forventede bekræftelse ikke kommer af sig selv, bliver den aktivt efterspurgt:

(6) [Samtalebank:Samfundskrise:55-70 (ansigt-til-ansigt)]

01 AST: =der er mange måder at supplere sin indtægt på→
 02 LIS: *ja det er der*→

```

03      (.)
04 AST:  ·hh mere eller mindre lysk- lyssk[y ]↘
05 LIS:                                     [°ja]:°→
06      (0.3)
07 AST:  °men altså der mange der finder på et eller andet°
08      (.)
09 LIS:  .hjäh
10      (1.2)
11 AST:  oss sån noge:t sort→
12      (1.1)
13 AST:  > ikk→
14      (.)
15 LIS:  jo→
16      (.)
17 LIS:  jo↘
18 AST:  =altså det er der rigtige mange [der gør]→

```

Det interessante her er, at AST kun udtaler halvdelen af referenten ("sort") i linje 11, men lader "arbejde" forblive implicit. Derfor sender denne tur tvetydige signaler: Trykket på "sort" gør, at den virker prosodisk afsluttet, fordi det passer end i trykmønsteret for *sån en* Konstruktioner ved at signalere, at en ny referent nu er introduceret. Samtidigt gør den jævne intonation og den semantiske ufuldstændighed, at turen virker uafsluttet og kan tolkes som en igangværende ordsøgning, hvor taleren leder efter den sidste halvdel af N^3 ("arbejde"). Måske er det derfor, LIS ikke bekræfter i den lange efterfølgende pause i linje 12.

Ikke desto mindre udviser AST tydelig orientering imod, at der *er* overgangsrelevans, at en bekræftelse forventes, og at den mangler. Dette ses for det første ved, at hun venter 1,1 sekund, inden hun reagerer, og for det andet, at hun udvider sin tur med påhængsspørgsmålet "*ikk*" i linje 13. "*Ik*" bruges både til direkte at efterlyse en respons og samtidigt udstille manglen på den oprindelige respons (Aachmann 2010:10). "*Ik*" markerer også information som ikke-nyt (Asmuß 2011:215-6). Med både sit "*ikk*" og brugen af *sån en N* inviterer AST altså tydeligt LIS til at udvise enighed og forståelse, fordi hun signalerer, at referenten er noget, LIS bør kende til.

LIS responderer med hele to bekræftende svar i linje 15+17, hvilket signalerer, at hun er ivrig efter at *aligne* og kompensere for,

³ Se eks. (8), L1-4.

at hun ikke gjorde det af sig selv i linje 12, når AST tydeligvis forventede det. LIS viser ikke usikkerhed omkring, hvad "*sør*" betyder, så hun havde altså også epistemisk adgang allerede i linje 12. En mulig forklaring på, at hun ikke af sig selv bekræftede i den lange pause i linje 12, kan være, at hun fejltolkede den tvetydige tur i linje 11 som en del af en ordsøgning.

Analysen af det præfererede forløb i (5) og det dispræferede forløb i (6) viser således, at *sån en N*-konstruktionerne er en del af et interaktionelt nærhedspar med en første- og en andenpandel, som er indbyrdes afhængige og forventelige efter hinanden (jf. *adjacency pair*, Schegloff & Sacks 1973). Efter førstepardelen med *sån en N* er den præfererede næste handling en andenpandel, der udviser bekræftelse. Hvis bekræftelsen ikke kommer, ses taleren at behandle dens udeblivelse som potentielt problematisk ved at efterspørge den aktivt.

4.3 Så en N viser præference for genkendelighed af nye referenter

Vi har nu fået slået fast, at den forventede næste handling efter *sån en N* er en form for bekræftelse. I mine data sker det ikke, at modtageren direkte afviser at kunne genkende referenten. Hvis modtageren har begrænset epistemisk adgang til referenten, sker det snarere, at vedkommende blot forholder sig tavs. Det kan også være, at taleren selv forudser problemer med genkendeligheden af N. Begge dele påvirker turkonstruktionen og synliggør en bagvedliggende præference for genkendelighed i samtalen. Det er forløbet af disse epistemisk problematiske sekvenser, jeg nu undersøger.

4.3.1 *Manglende bekræftelse medfører ekstra information.* Jeg starter med et tilfælde, hvor modtageren udviser *disalignment* (Stivers 2008) med aktiviteten ved ikke at respondere i pausen efter *sån en N*. I (7) drøfter AST og LIS, hvordan sommerens store mængder regn giver landmændene underskud på deres høst. Derfor forsøger nogle landmænd at høste to gange om året (sommer og jul) ved også at så i juli måned (linje 1-2). I linje 5-6 rationaliserer AST sig yderligere frem til, at der så må blive brugt noget særligt "*vinterbyg*", som hun introducerer med en præmodificerende *sån noget*-konstruktion. Men LIS bekræfter ikke med det samme:

(7) [Samtalebank:Samfundskrise:1019-1030 (ansigt-til-ansigt)]

- 01 AST: ·hhhh fordi: han havde jo høstet i: øh: han havde
sået igen i
02 AST: juli måned↗
03 LIS: ja:→
04 (.)
05 AST: så der har han så høstet helt normalt det har jo nok
været
06 AST: **sån noget (.) vinterbyg**→
07 (0.6)
08 AST: > ·hh som han ku h- (.) høste så tidligt å så har han
skyndt sig å
09 AST: sa igen↗
10 LIS: ja:↗
11 (.)
12 LIS: det utroligt det ka lade sig gøre↗

Astas brug af de epistemiske partikler "*nok*" og "*jo*" i linje 5 markerer hhv., at hun ikke er helt sikker på udsagnet om vinterbyg, og at hun forventer, at LIS deler noget af hendes viden om høst og landbrug (Heinemann, Lindström & Steensig 2011:107). Sådanne partikler, sammen med "*ikk*" og "*du ved*", er ikke unormale i ture, der indeholder *sån en N*. De understreger yderligere, at taleren ikke blot giver information om en ny referent, men netop appellerer til fælles viden.

AST holder pause efter *sån en N* i linje 6 for at give LIS plads til at *aligne*, men LIS bekræfter ikke sin genkendelse i pausen i linje 7. AST opfatter den manglende respons fra LIS som om, der er problemer med genkendelsen af referenten (Heritage 2007:257), og derfor udvider hun sin tur i linje 8 med en relativsætning ("*som*"), der uddyber referenten "*vinterbyg*". Jensen (2013a:15) og Himmelmann (1996:230) kalder dette for hhv. "*indkredsende/ præciserende beskrivelser*" af referenten og "*additional anchoring or descriptive information*". Turudvidelsens stigende intonation opfordrer yderligere LIS til at *aligne*. Bekræftelsen kommer i linje 10, men den krævede altså lidt ekstra arbejde og mere information om N.

Dette eksempel illustrerer, hvordan *sån en N* er forbundet til princippet om præference for genkendelighed i en samtale. Sacks & Schegloff (1979:17) kalder dette *recipient design*, og *sån en N* er altså én måde at udføre det på. Hvis talerens formodning om fælles viden viser sig at være forkert, og referenten i sin minimale, ube-

stemte form (N), ikke er nok til at skabe genkendelighed, benytter taleren andre metoder, f.eks. specificerende turudvidelser, for at opnå dette.

4.3.2 Forudsete epistemiske problemer behandles aktivt. Nogle gange kan taleren selv forudse, at det kan blive problematisk at opnå den præfererede bekræftelse, fordi "*præmissen om fælles viden måske ikke holder*" (Jensen 2013a:14; se også Heritage 2007:264-5). Derfor ses taleren at bruge særlige turkonstruktioner og interaktionelle ressourcer for på forhånd at maksimere chancerne for genkendelighed og aktivt invitere modtageren til at *aligne*. Som (8) viser, er en af disse ressourcer at bruge "*du ved*" (se Asmuß 2011) i *sån en N*-turen. Her taler mor og BO om, hvordan man bedst sikrer et gulvtæppe på en trappe imod at skride. I linje 1-4 forslår mor (også med en *sån*-konstruktion), at man kan lægge nogle gummi-måtter under tæppet, men i linje 6-9 kommer BO med et andet forslag, hvor hun bruger *sån en N* sammen med "*du ved*":

(8) [Samtalebank:Trappen:115-126 (telefon)]

Aerugle

- 01 MOR: [Man] ka få sån nogen gummi→
 02 BO: [()]
 03 (0.6)
 04 MOR: nogen
 05 (1.4)
 06 BO: nåh sån nogen gummi nogen vi tænkte nemlig på sån::
 07 (0.5)
 08 BO: > du ved ude på:: arbejdspladser å sån noget=der er
 der
 09 BO: > sån nogen skrid:sikre:: klips sån nogen aflange
 nogen→
 10 (1.2)
 11 BO: > så man ikk g[lid]er→
 12 MOR: [ja]→

Dette eksempel er interessant, fordi det indeholder flere *sån*-konstruktioner (linje 1, 6 og 9) og en del selvreparatur fra BO, der er tegn på problemer (se Schegloff, Jefferson & Sacks 1977). I linje 6 anerkender BO mors forslag fra linje 1+4 ved at genbruge hendes formulering ("*sån nogen gummi nogen*"). Herefter påbegynder BO en ny enhed ("*vi tænkte nemlig på*"), som indeholder hendes og kærestens syn på tæppesituationen. Dog færdiggør BO ikke sin ytring i linje 6: Den ender i et forlænget "*sån::*", som BO så

reparerer i den indskudte sekvens i linje 8, inden hun i linje 9 endeligt introducerer den *sån (nog)en N*-konstruktionen, som "*sån:*" i linje 6 formentlig var starten på.

Reparaturen i linje 8-9, der starter med et "*du ved*", viser, at BO er i tvivl om, hvordan hun bedst beskriver den referent, hun har i tankerne.

Dette ses også på den tøvende lydforlængelse af "*skrid:sikre:*" i linje 9. "*Du ved*" henvender sig direkte til modtageren og er en ressource til på forhånd at invitere til efterfølgende bekræftelse (Asmuß 2011:218), hvis taleren forudser, at denne bekræftelse er problematisk. BO viser altså allerede i linje 8, at hun er usikker på, om mor kan genkende referenten i linje 9, og om hun kan bekræfte (Jensen 2013a:14-5, Asmus 2011:234). Med "*du ved*" tilkendegiver BO derfor eksplicit, at mor forventes at kende til referenten og altså bør bekræfte.

Indtrykket af, at der er epistemiske problemer i samtalen, understøttes også af, at BO efterfølgende uddyber referenten "*klips*" flere gange: For det første præciserer BO referenten i linje 8 ved at fortælle, hvor klipsene normalt bruges henne ("*på arbejdspladser*"). For det andet efterlader hun ikke den typiske pause efter "*klips*" i linje 9, hvilket signalerer, at hun endnu ikke føler, hun har specificeret referenten nok til at sikre bekræftelse hos mor. I stedet udvider BO straks sin tur med ekstra information om klipsenes form, hvilket gøres med endnu en *sån en N*-konstruktion: "*sån nogen aflange nogen*". Den fysiske form er åbenbart den kvalitet, der adskiller den ellers lidt udefinerbare referent fra andre lignende referenter (begge parter ved jo godt, at referenten skal være skridsikker).

Selvom BO således i linje 8-9 flere gange appellerer til fælles viden og flere gange specificerer referenten, bekræfter mor alligevel ikke i linje 10. BOs lange pause i linje 10 viser ellers tydelig overgangsrelevans. Til sidst indser BO, at hendes indkredsede beskrivelser åbenbart alligevel var utilstrækkelige, for hun udvider sin tur i linje 11 ved endnu engang at verbalisere referentens funktion. Selvom BO ikke når at færdiggøre turen, kan mor projicere (Steensig 2001:76-77), hvad der kommer, og hun bekræfter omsider med sit overlappende "*jå*" i linje 12.

Eksempel (8) viser altså, hvordan taleren aktivt søger at skabe genkendelighed, hvis der er epistemiske problemer om den formodede fælles viden om N. Mit næste eksempel gør det samme, men

her bruges "*du ved*" efter *så en N.* I (9) har Tom (TO) lige fortalt Mette (ME), at hans bil gik i stykker forleden, så han var nødt til at køre langsomt, se linje 1. I linje 5 spørger ME ind til problemet, hvorefter TO i L6 bruger *så en* til at introducere den "*plastiskærm*", der var gået løs:

(9) [Samtalebank:Kartofler_og_broccoli:254-262 (ansigt-til-ansigt)]

01 T0: det gjorde da i hvert fald sån at jeg måtte køre
02 T0: noget langsommere↘
03 (0.5)
04 T0: helt oppe fra Hirtshals
05 ME: nej (.) hvad [nu]↑
06 T0: > [{der] sidder sån en plastikskærm du
ved henne under motoren↘}
07 Vis: {((T0 laver gentagne runde buer med hænderne)) }
08 ME: ja→
09 T0: °()° beskyttelsesskærm °(der) ()° (0.3) den
var gået løs→

Som vi så i (8), holder taleren igen ikke pause efter *sån en N*, hvilket indikerer problemer. TO fortsætter direkte over i en "*du ved*"-indledt præciserende beskrivelse af referentens placering på bilen ("*henne under motoren*"). TO gør dette, fordi han forudser, at ME sandsynligvis ikke har referenten "*plastikskærm*" i sin baggrundsviden. Denne antagelse virker til at være korrekt, for ME bekræfter ikke i overlap med linje 6, men først i linje 8, altså efter den ekstra information om N.

Til sidst skal det bemærkes, at TO i linje 9 anvender et andet ord for referenten, nemlig "*beskyttelsesskærm*". Dette understreger for det første, at *sån en N* udpeger en uspecifik type blandt en gruppe af referenter, og for det andet, at det ikke er den specifikke betegnelse, der er vigtig (jf. *afsnit 4.1.3*). Brugen af en anden betegnelse viser også et ekstra forsøg på at sikre genkendelighed.

4.4 Brugen af ikonisk gestik sammen med sån en N

Som jeg kort nævnte i *afsnit 4.1.3*, har jeg tre eksempler ((4), (9) og (10)), hvor taleren bruger gestik under *så en N-turen*, se stilbillederne på BILAG A. Jeg tror ikke, denne sammenhæng er tilfældig. I alle tre tilfælde er gestikken ikonisk, fordi den efterligner referentens fysiske form (Schegloff 1984:275): Lis' runde bevægelser i (4) symboliserer kranvognens størrelse, og Toms gentagne opadvendte buer i (9) repræsenterer plastikskærmens runding.

I eksempel (10) herunder er den firkant, taleren Ann tegner i luften, også en direkte efterligning af formen på de omtalte fodboldalbum i linje 3. I (10), hvor tre ældre damer taler om deres børnebørns forkærlighed for fodbold, er det desuden vigtigt at bemærke, at Ann sidder med en kop i den ene hånd, da hun påbegynder sin *sån*-tur i linje 3. Dog sætter hun ganske enkelt koppen fra sig, lige da hun når til referenten "*fodboldalbum*" for at få begge hænder fri til lave den ikoniske gestus:

(10) [Samtalebank:omfodbold:638-642 (ansigt-til-ansigt)]

01 LIS: ens horisont den [bɫʰi]ver jo altså lidt [stø]rre
 ikk↗

02 ANN: [ja] [ja]

03 ANN: for de har så **sån nogen ø::h** {(0.3)
{fodboldalbum derude

04 Vis: > {((ANN sætter sin kaffekop ned))

05 Vis: > {((ANN tegner en firkant i

06 Vis: (luften med begge hænder))

07 LIS: nå::↗

At Ann direkte sætter koppen fra sig til fordel for en visuel gengivelse af referentens form, illustrerer tydeligt præferencen for og vigtigheden af genkendelighed i samtalen. I mine eksempler (dog undtagen (10) pga. koppen) er gestikken altid præpositioneret (Schegloff 1984:276), dvs. den begynder lige *inden*, selve referenten er blevet verbaliseret og varer hele ytringen ud⁴. Gestikken har således skopus over hele nominalsyntagmet og er med til at projicere turkonstruktionens forløb, hvilket giver modtageren mulighed for at opnå tidlig forståelse og genkendelse.

Jeg tolker brugen af gestik sammen med *sån en N* som endnu en måde at lave modtagerdesign på, fordi gestikken indkredser beskrivelsen af referenten ved at tilføje visuel information om dens form. Herved maksimeres chancerne for genkendelse. Taleren bruger også den ikoniske gestus til at gøre *sån* deiktisk, så kranvognen, plastikskærmen og fotoalbummet pludselig er (nonverbalt) til stede i samtalsituationen (jf. *exophoric reference*, Brown & Yule 1983:192). Gestik under tale er også tidligere (Goodwin & Goodwin 1986; Schegloff 1984) blevet kædet sammen med ordsøgning. Det

⁴ Modsat hvad Schegloff (1984: 277) siger, stopper gestikken *ikke* lige før dens leksikalske komponent.

kan derfor tænkes, at de ikoniske bevægelser under *sån en N*-turen hjælper talerens mentale udvælgelsesproces af det bedste ord for N.

5. Diskussion

Efter nu at have analyseret den interaktionelle funktion af *sån en N* i dansk talesprog og konstateret, at den præfererede næste handling er bekræftelse af epistemisk adgang, kan det være relevant at spørge: Hvad ville der ske, hvis taleren *ikke* brugte *sån* til at introducere N? Med andre ord: Hvorfor siger Lis i (4) "*sån en kranvogn*" frem for blot "en kranvogn"?

En plausibel forklaring er, at *sån en N* tager epistemisk hensyn ved at udvise forståelse for modtagerens viden. Hvis taleren introducerer en referent i samtalen med "og så holdt der en kranvogn der", signalerer han/hun, at modtageren helt sikkert ved, hvad en kranvogn i denne kontekst er. Herved kan taleren komme til at virke uhensigtsmæssigt sikker på modtagerens baggrundsviden. *Sån en N* kan derfor siges at udtrykke et epistemisk forbehold og samtidigt fungere som et hint til modtageren om, at det er her, evt. manglende genkendelse skal synliggøres, f.eks. ved at igangsætte en reperatursekvens (Himmelman 1996:230).

Konteksten og referentens semantik virker imidlertid også til at spille en vigtig rolle for brugen af *sån* som prædeterminator. Man vil nok f.eks. sjældent ytre:

(11) **Da jeg var på vej hjem fra skole, så jeg sån en bil.*

(11) lyder unaturlig, fordi "bil" i forvejen er forventelig og konventionel i trafikken på vej hjem fra skole. Derfor behøver taleren ikke aktivt at appellere til fælles viden med *sån*. Derimod var kranvognen ikke forventelig på motorvejen i eks. (4), og det er denne konflikt mellem det situationelt konventionelle og typen af referent, som *sån* synes at være med til at markere.

I et diskursanalytisk perspektiv kaldes det, der her er på spil, for mentale *scripts* og *frames* (Brown & Yule 1983:236-245). Når vi i (11) hører "*på vej hjem fra skole*", aktiverer vi automatisk nogle *default elements* (s. 236), f.eks. "*hus*", "*cykel*", "*bil*" osv., samt nogle konventionelle aspekter af den prototypiske situation. Disse elementer er altså allerede implicit tilstede i konteksten, og derfor er *sån* ikke nødvendig.

Eftersom alle referenter i mine data er *first mentions*, bliver der ikke på samme måde nævnt noget i den umiddelbart forudgående kontekst, der kan aktivere et *script*, hvor referenten passer ind. Derfor er *sån* på sin plads her. Ganske vist tales der om relaterede emner, inden N introduceres, men de mentale *scripts*, emnerne aktiverer, indeholder ikke typisk den nævnte referent: Hos Lis og Asta i (7) er "*vinterbyg*" ikke et *default element* i rammen "*høst*", ligesom "*plastikskærmen*" hos Tom og Mette i (9) heller ikke er forventelig i rammen "*ødelagt bil*" osv.

Ud fra det konstruerede eksempel i (11) har jeg altså en hypotese om, at der er nogle semantiske og kontekstmæssige begrænser for brugen af *sån en N*. Ikke alle referenttyper kan tage *sån* som prædeterminator i alle kontekster. Denne hypotese skal selvfølgelig testes empirisk ved at undersøge referenternes semantiske kvalitet mere nøje under hensyntagen til *frames* og *scripts*.

6. Konklusion

I denne artikel har jeg beskrevet talesprogsfænomenet *sån en N* ud fra den konversationsanalytiske metode og 46 eksempler af naturligt forekommende interaktion. Fænomenet adskiller sig fra skriftsproget, fordi *sån* ikke er anaforisk, men henviser til en sproglig størrelse uden for diskursen.

Formålet med artiklen var at teste min hypotese om, at *sån en N* appellerer til samtaledeltagernes formodede fælles baggrundsviden om referenten, N. På baggrund af min analyse af *sån en N*'s turdesign og konditionelle relevans kan jeg nu bekræfte min hypotese: *Sån en N* bruges som en aktiv ressource til at vise, at noget viden forventes at være delt. Derfor er den relevante næste handling, at modtageren bekræfter sin epistemiske adgang til referenten. Sker dette ikke, viste jeg, hvordan taleren orienterer sig imod den manglende bekræftelse og aktivt efterspørger den.

Sån en N er en specifik måde at forholde sig til modtagerens epistemiske adgang til en referent på, fordi konstruktionen muliggør en tilkendegivelse af evt. manglende adgang. Jeg viste, hvordan sådanne epistemiske problemer (aktuelle eller forudsete) kan medføre 1) en turudvidelse med specificerende information om referenten, 2) en direkte appel til fælles viden med "*du ved*" og/eller 3) brugen af ikonisk gestik. Hermed demonstrerer *sån en N* det bagvedliggende princip om præference for genkendelighed af referenter i en samtale.

Ud fra et mere diskursanalytisk perspektiv diskuterede jeg til sidst vigtigheden af referentens semantiske kvalitet i samspil med konteksten. Jeg fremsatte her en forsigtig hypotese om, at det ikke er alle typer af referenter, der kan bruges sammen med *sån en*. Min analyse har bidraget med endnu et fænomen, der er semantisk og pragmatisk forskelligt i dansk tale- og skriftsprog. Mine resultater kan gavne f.eks. undervisningen i dansk som andetsprog, hvor det er vigtigt for kursisterne også at kunne forstå, hvordan talesproget adskiller sig fra skriftsproget. Et relateret fremtidigt projekt kunne være at undersøge, hvor meget *sån en N* er forbundet med ordsøgning, og om der måske alligevel er en interaktionel forskel på brugen af den ubestemte artikel (*en, et, nogen, noget*). Endeligt er der spørgsmålet om, hvorvidt *sån en* udgør én eller to ting. Det virker dog ikke usandsynligt, at *sån en N* er blevet så fast en del af talesproget, at *sån* er blevet grammatikaliseret fra et demonstrativt pronomen til en særlig slags ubestemt artikel.

Referencer

- Aachmann, Allan. 2010. *Forskellen på fortsættelsesaccept og returvurdering: om "ikke" og "vel" som returvurderingsefterlyser på dansk*. Upubl. emneopgave. Aarhus: Lingvistik, Aarhus Universitet.
- Asmuß, Birte. 2011. Proposing shared knowledge as a means of pursuing agreement. I: T. Stivers, L. Mondada & J. Steensig (red.) *The Morality of Knowledge in Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press, 207-234.
- Brown, Gillian & George Yule. 1983 [1986]. *Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Christensen, Robert Zola & Lisa Christensen. 2006. *Dansk Grammatik*. Odense: Syddansk Universitetsforlag.
- Fischer, Kerstin. 2010. Beyond the sentence. *Constructions and Frames* 2(2): 185-207.
- Goldberg, Adele E. 2006. *Constructions at Work. The Nature of Generalization in Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Goodwin, Marjorie Harness & Charles Goodwin. 1986. Gesture and Coparticipation in the Activity of Searching for a Word. *Semiotica* 62(1-2): 51-75.
- Hansen, Erik & Lars Heltoft. 2011. *Grammatik over det Danske Sprog*. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab. Syddansk Universitetsforlag.
- Heinemann, Trine, Anna Lindström & Jakob Steensig. 2011. Addressing epistemic incongruence in question-answer sequences through the use of epistemic adverbs. I: T. Stivers, L. Mondada & J. Steensig (red.) *The*

- Morality of Knowledge in Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press, 107-130.
- Heritage, John. 2007. Intersubjectivity and progressivity in references to persons (and places). I: Tanya Stivers & N. J. Enfield (red.) *Person Reference in Interaction: Linguistic, Cultural and Social Perspectives*. Cambridge: Cambridge University Press, 255-280.
- Himmelmann, Nikolaus P. 1997. Demonstratives in Narrative Discourse: A Taxonomy of Universal Uses. I: Barbara Fox (red.) *Studies in Anaphora*. Amsterdam: John Benjamins, 205-254.
- Hutchby, Ian & Robin Wooffitt. 2008. *Conversation Analysis*. Cambridge: Polity Press.
- Jefferson, Gail. 1984. 'Notes on a systematic deployment of the acknowledgement tokens "Yeah" and "Mm hm"'. *Papers in Linguistics* 17: 197-206.
- Jensen, Eva Skafte. 2000. *Danske sætningsadverbialer og topologi i diakron belysning*. København: Institut for Nordisk Filologi, Københavns Universitet.
- Jensen, Eva Skafte. 2012. Trykfordelingens implikaturer. Betydningsbærende og meningsbærende tryk. *NyS* 42: 116-147.
- Jensen, Eva Skafte. 2013a (in press). Ordklasseproblemer, tilfældet *sådan*. LexicoNordica.
- Jensen, Eva Skafte. 2013b. Præsentation på SJUSK Symposium, nr. 2, Copenhagen Speech Event, CBS, 18-21 marts.
- Sacks, Harvey & Emanuel A. Schegloff. 1979. Two Preferences in the Organization of Reference to Persons in Conversation and Their Interaction. I: G. Psathas (red.) *Everyday Language: Studies in Ethnomethodology*. New York, NY: Irvington Press: 15-21.
- Sacks, Harvey, Emanuel A. Schegloff & Gail Jefferson. 1974. A Simplest Systematics for the Organization of Turn-Taking for Conversation. *Language* 50(4/1): 696-735.
- Schegloff, Emanuel A. 1984. On some gestures' relation to talk. I: John M. Atkinson & John Heritage (red.) *Structures of Social Action – Studies in Conversation Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press. 266-296.
- Schegloff, Emanuel A. & Harvey Sacks. 1973. Opening up closings. *Semiotica* 8(4): 289-327.
- Schegloff, Emanuel A., Gail Jefferson & Harvey Sacks. 1977. The preference for self-correction in the organization of repair in conversation. *Language* 53(2): 361-382.
- Steensig, Jakob. 2001. *Sprog i virkeligheden – Bidrag til interaktionel lingvistik*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Steensig, Jakob. 2010. Konversationsanalyse - ti grundprincipper og seks metodiske trin. I: S. Brinkmann & L. Tanggaard (red.) *Kvalitative metoder og tilgange - en grundbog*. København: Hans Reitzels Forlag, 287-313.

- Steensig, Jakob. 2013. *Indledende overvejelser om dansk samtalegrammatik/The grammar of Danish talk-in-interaction – som oplæg til forskningsworkshop om emnet i forårssemestret 2013*. Upubl. dokument. Aarhus: Lingvistik, Aarhus Universitet.
- Stivers, Tanya. 2008. Stance, alignment and affiliation during story telling: When nodding is a token of preliminary affiliation. *Research on Language in Social Interaction* 41(1): 29-55.
- Stivers, Tanya, Lorenza Mondada & Jakob Steensig. 2011. *The Morality of Knowledge in Conversation*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Togeby, Ole. 1993: *Praxt - Pragmatisk tekstteori 2*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.

Sådan, Den Danske Ordbog:

<http://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=s%C3%A5dan> (tjekket 10/5)

Samtalebanken: <http://talkbank.org/samtalebank/> (tjekket 10/5-13)

Samtalebankens konventioner:

<http://talkbank.talkbank.org/browser/index.php?url=CABank/SamtaleBank/> (tjekket 10/5-13)

BILAG A

Stilbilleder af gestik sammen med *sån en N*

Samfundskrise: 10.03. "Sån en kranvogn"

Kartofler og broccoli: 12.07. "Sån en plastikskærm"

Om fodbold: 09.56. "Sån nogen fodboldalbum"

